

Téereb Daaniyel — Nimero Juróom-benn ak Benn

Palmoni: Wërug Boroom bi ci Jamono ak Làkk ci Daniel ak Njàlbéen gi

Jeff Pippenger

2024-01-15

Ki «sañ-sell bu wóor boobu mi waxoon» ci Daniel, sarax 8, ay saar 13 ak 14, mooy Kirist ci turam Palmoni. Ci téereb Apokalips, ñu jox Kirist xamle ni mooy Alfa ak Omega; te loolu, booleek yeneen dëgg yu yéem, di wone itam ne Kirist mooy Kilifa buy gëna xam wax ak làkk. Noonu itam, tééréy Daniel ak Apokalips, bu ñu leen boolee, dañuy teg Kirist ci kanam ni mooy Boroom jamono ak làkk. Mu nekk lu wees kàttanu nit a xam solo ak xóoteg li muy tekki ne Kirist, ci turam Palmoni (Ki di Waññi Kumpa yi), di taxawal melokaan woowu ci ay ñaar saar yoo taxawal ndombo bu mag bi ci Adventism; waaye kumpa yi Ki di Waññi Kumpa yi tànn a fésal, mooy sunu waruga xam leen te aar leen.

Yëf yi nëbbu moo bokk ci Boroom bi sunu Yàlla; waaye yëf yi ñu nu biral, nun ak sunuy doom lañu bokk ba fàww, ngir nu def lépp lu nekk ci kàdduy yoon wii. Deuteronomy 29:29.

Benn kumpa bu ñu révélee mooy ne Jàngalekat bu Kumpa yi (Palmoni) mooy “saint boobu waxoon”; te ci ñaari aaya yi mu feeñale boppam, ginnaaw-ndeyu Adventism mi nekk ci digg bi lañu jëfandikoo. Ci ñaari aaya yooyu, Jàngalekat bu Yémbeel bi mooy santale “yokku xam-xam” bi Moom, ci ni Mu nekk Leónu gi cosaanu Yuda, ubbi woon ci 1798. Ci ñaari aaya yooyu, ataya yi ci géntu Miller, yu tegu nekk li di “yokku xam-xam,” ci njubalu loxob Palmoni, ñu bind leen woon ci ñaari tabali Habakkuk.

Noonu ma dégg benn santu wax, te beneen santu ne ko santu boobu doon wax: “Ba kàddu yaakaar ga di yàgg ci mbirum sarax su bés bu nekk, ak tooñ gu yóbbu alag, ngir jébbal kër Yàlla ga ak mbooloom nit ña, bañu leen tëral ci suuf?” Mu ne ma: “Ba ñaari junni ak ñetti téeméeri fan ak ñetti téeméeri fan; te noonu dees na setal kër Yàlla ga.” Daniel 8:13, 14.

Gannaaw Danyeel jotee peeñu waxi Yàlla bu jëm ci nguur-yi ci waxi yonent yi nekk ci Biibël, te mu teg ca gannaaw dégg waxtaan wu asamaan wi nekk ci aya 13 ak 14, mu sàkku xam lu “peeñ mi” di.

Noonu amoon na, bi man maa, moom Daniyeel, gis naa peeñ ma te seet maanaam, xool-leen, ab ki mel ni nit taxawoon na sama kanam. Te dégg naa baatu nit diggante ñaari wetu dexe Ulay, mu woote ne: “Gabriyel, xamalal nit kii peeñ mi.” Daniyeel 8:15, 16.

« Peeñ » bi Daniel di wut a xam mooy peeñu « chazon », waaye peeñu « mareh » lañu wax Gabriel mu taxawal Daniel mu xam ko. Bëgg-bëgg bu nekk am na soloom, te su deesul seet ci dégg bii, tabax ak tëraliinug xaaj bi dañuy yàqu ci seen njariñ bu am solo. Ci sarax bi fukk ak juróom, ba Daniel di seet a xam peeñu « chazon », « mareh » bi nëbb na, waaye tey feeñ na ci anam wu mel ni nit (Gabriel), ndax baat bu Ebre « mareh » dañu ko tekki ne mooy « melokaan ». Ci sarax bi fukk

ak juróom, ñaari baat yi ñu tekki ne « peeñ » dañoo feeñ. Daniel, ci sarax bi fukk ak juróom, dafa seet a xam « chazon », waaye Palmoni sant Gabriel, ci sarax bi fukk ak juróom benn, mu taxawal Daniel mu xam « mareh ». Tëraliinug ñaari sarax yii am na ulifet bu mat sëkk, te mu ngi dëggal jökkoo ak wuute gi nekk ci diggante ñaari baat yi.

Mooy Palmoni moo sant Gabriyel ngir mu xamloo Daniyel “mareh,” ndax Kiy sant Gabriyel mooy Ki taxaw ci kaw ndox mi, te Gabriyel dégg na baatam, “baatu nit bu jóge diggante wetu dexu Ulai yi.” Mooy dexu Ulai mi daw diggante wetu yi, te mooy Almasi bi taxaw ci kaw ndox mi ci Mbind mi. Te itam, ci ànd ak loolu, am na ne Almasi, ci ni mu doon malaaka mu mag mi, mooy Ki sant malaaka yi. Baat bi nekk diggante wetu yi, mooy baatu “sell sa kenn” ga ci aaya fukk ak ñett, te mooy Kàddoom gi sant Gabriyel ngir mu xamloo Daniyel vision bu “mareh” bi. Ci saar fukk ak ñaaru Daniyel, Almasi delluwaat nekk diggante wetu dex mi. Ci saar fukk ak ñaar ga mu sol yére wu tēx, te mu waat ci turu Ki dund ba fāww.

Waaye yaw Danyeel, tējēl wax yi te tay bés bi, ba ci jamono ji mujj ga: ñu bare dinañu daw fu nekk ak fu nekk, te xam-xam dina yokku. Noonu man Danyeel xool, te gis naa ne am na ñeneen ñaar ñu taxaw, kenn ci wii wetu dex ga, ka ca des ci keneen wetu dex ga. Kenn ci ñoom waxoon nit ki sol yére wu weex, mi nekkoon ci kaw ndoxum dex ga, naan: «Ba kañ lay doon ngir mujju kéemaan yii?» Te ma dégg nit ki sol yére wu weex, mi nekkoon ci kaw ndoxum dex ga, bi mu yékkatee loxoom ndeyjoor ak loxoom càmmoñ jëm asamaan, te mu waat ci turu Ki dund ba fāww ne dina doon ab jamono, ak ay jamono, ak genn-wàll; te bu mu matalee tas doole gi gaayi sell ñi, kon loolu lépp dina jeex. Danyeel 12:4–7.

Nit ki “soloo lin” tegg woon, “mi ngi ci kaw ndoxi dex gi,” “yékkati na loxoom ndeyjoor ak loxoom càmmoñ ba ca asamaan, te giñ na ci Ki dund ba fāww,” te moom mooy benn nit kooku sax, mi ci ayu-baat bu juróom-ñett commandee Gabariyel. Ci Peeñu yi, ayu-baat bu fukk, Kirist itam yékkati na loxoom te giñ na ci Ki dund ba fāww, waaye foofa taxaw na ci kaw ndox mi ak suuf si ñoom ñaar.

Te malaaka mi ma gis taxaw ci kaw géej gi ak ci kaw suuf si, yékkati na loxoom jëm asamaan, te waat ci ki dund ba fāww ak ba fāww, mi bind asamaan ak li nekk ci biiram, ak suuf si ak li nekk ci biiram, ak géej gi ak li nekk ci biiram, ne waxtu du yàggatiwulati. Peeñu 10:5, 6.

Malaaka bu am solo ci kapitul fukk ci Téereb Peeñ gi, mooy Palmoni, mi waxoon ak Jibril ci diggante wetu dex gi ci kapitul juróom-ñaareel bi, te moo xamale woon kañ la “mujj” ga “kéemaan yi” di am ci kapitul fukk ak ñaar bi. Ci Téereb Peeñ, kapitul fukk bi, Moom moo yuuxoon ni “gaynde,” ndaxte foofa dañu ko feeñal ni Gaynde gi dëggook gi ci Yuda.

Kenn benn ma ne ma ne: “Bu sax, xoolal! Golo Gi ci xeeti Yuda, Rapu Daawuda, dafa not ngir ubbi téere bi te dagg juróom-ñaari rējēm yi ci moom.” Noonu ma xool, te gis ne, ci diggante gàngune gi ak ñeenti mbind mi, ak ci diggante mag ñi, amoon na ab Xarbu bu taxaw, mel ni ku ñu rendi woon, yor juróom-ñaari wàll ak juróom-ñaari bët, yu di juróom-ñaari Xel yu Yàlla, yi Yàlla yónnee ci suuf si bépp. Mu ñēw nag, jël téere bi ci loxo ndeyjoor bu ki toog ci kaw gàngune gi. Peeñu 5:5–7.

Naka ni muy gët ci giiru Yuda, Kirist mooy Xar mi daan ngir ubbi téere bi ñu tëj ak juróom-ñaari màndarga yu tëj. Muy dox ci kaw ndox ci téereb Danyeel, walla am benn tàm ci géj gi ak beneen bi ci suuf si ci Peeñug Yowaana, bépp melokaanu yonent buy feeñ moom ak jamono yu yonent. Te naka ni muy gët ci giiru Yuda, Kirist mooy ki di tëj te di ubbi itam Kàdduam. Naka ni Mu tëje téereb Danyeel, noonu itam Mu tëje juróom-ñaari dënnu yi ci saraxu fukki xaaj ba ci Peeñug Yowaana.

“Malaka mu am doole mi jàngal Yowaana doonul kenn ku gën a nekk ndaw; mooy Yeesu Kirist ci boppam. Li mu teg tàm kam buy ndeyjoor ci géj gi, ak tàm kam buy càmmoñ ci suuf su wow, day won wall wi muy defar ci seeni jéexital yu mujji yi ci xuloo gu mag gi ak Seytaane. Taxawaayam boobu mooy fírndeel sañ-sañam ak kàttanam gu kawe ci suuf sépp. Xuloo googu dafa gëna tar te gëna jàppandi ay jamono ak ay jamono, te dina wéy di noonu ba ci jéexital yu mujji yi, bi liggéeyu xel mu xereñ wu kàttani lëndëm gi di agsi ci njéggiitam. Seytaane, boole ak nit ñu bon, dina nax adduuna bépp ak mboolooy gëm-gëm yi jotul cofeel dëgg gi. Waaye malaka mu am doole mi dafay laaj ñu déglu ko. Mu woo ak baat bu xumb. War na won kàttanu baatam ak sañ-sañam ci ñi boolewu ak Seytaane ngir jàppale dëgg gi.”

«Gannaaw ñaar-fukk ak ñett yi ci juróom-ñaari doxalin yi waxee seen baat, ndigël bi ñëw ci Yowaana, ni mu ñëwoon ci Daniyeel ci mbirum téere bu ndaw bi: “Tëjël yeneen mbir yi juróom-ñaari doxalin yi wax.” Loolu jëm na ci xew-xew yu bees yi di ñëw, te dinañu leen feeñal ci seen tëranga ak seen tëg. Daniyeel dina taxaw ci céram ci mujjug fan yi. Yowaana gis na téere bu ndaw bi, te ubbeeku na. Noonu, waxi kàddu yu Daniyeel dañuy am seen barab bu yoon ci yégle bu malaaka bu njëkk, bu ñaareel ak bu ñetteel yi war a jox àddina bi. Ubbi gi ci téere bu ndaw bi moo doon yégle bi jëm ci waxtu.»

“Téereb Danyeel ak Peeñ gi benn lañu. Benn ci mooy ab yégle, beneen bi mooy ab peeñ; benn mooy téere buñ tëj, beneen bi mooy téere buñ ubbi. Yowaana dëgg na kumpay yi dënnu yi waxoon, waaye digal nañu ko mu bañ a bind leen.

“Leer wu bees biñ jox Yowaana te mu feeñ ci juróom-ñaari dënn yi, mooyoon melokaanu xew-xew yi di am ci suufu yégleb bëj-gànnaw bu njëkk ak bu ñaareel bi.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Kirist, mi ñu tegu ni Palmoni, Nit ki nekk ci kaw ndox mi ci xaaj ñett-fukki juróom-ñaar ak ñaari-fukk, mooy it malaaka bu am doole bi yor téere bu ndaw bi ci loxoom. Moom mooy Gaynde gi joge ci xetu Yuda, miy tëj te ubbi Kàddugam, te moom la Gabriyel di topp ndigël, ndaxte mooy Misaël, malaaka bu mag bi.

Waaye Mikal, malaakam bu mag bi, bi mu doon jàppante ak Ibliis te di werante lu jëm ci yaramu Muusaa, ñeme woonul a indi ci kawam benn jiiñ gu xasaw; waaye mu ne ko: “Boroom bi yedd la.” Jude 1:9.

Mikael mooy turu Kirist, te tur wooyu di fésal ne moom mooy njiitu du malaaka yi rekk, waaye itam mooy ki am kàttan ngir dekkal ñi dee. Turu Mikael tekki na “kan moo mel ni Yàlla”. Ba Nebukadnecar gisee kenn ku mel ni Doomu Yàlla ci biir safara ak ñetti góor ña, Mikael la gisee. Te Mikael, njiitu malaaka yi, mooy itam buurub askanu Yàlla, ki bènn bëñu ndaw baayu Room bu

ñaaw gi yékkati seen bopp ci kawam ca bant ba, ngir matal li bindees na ci Daniyeel saar 8, aaya 11.

Waaye dinaa la won liñ bind ci Mbind mi dëgg: te amul kenn ku taxawu ak man ci mbir yii, gannaaw Mixaayel seen buur. Daniel 10:21.

Móoy Miikàeel mooy ki sant malaak yi, mooy ki dekkal ñi dee, te mooy ki dogal kaña nga xam ne jamono jébbale gi jeex na.

“Te ci jamono, Mixaeel dina taxaw, buur bu mag bi miy taxaw ngir doomi sa xeet; te jamono jafe-jafe dina am, bu mel ni amagul mukkk gannaaw bi xeet amee ba ci jamono jooju; te ci jamono jooju sa xeet dinañu mucc, kenn ku nekk kuñu fekk turam bind ci téere bi.’ Bu jamono jafe-jafe jooju agsee, mbir mu nekk dogu nañu ko; xelalug yoon amatul, yërmande amatulati ngir ñi bañ a tuub. Seal bu Yàlla miy dund nekk na ci ay nitam. Njaaloo ndaw li des, te mënul a aar boppam ci xeex bu rey bi ak kàttanu suuf yi mbootaayu njaaxum seytane dajale, def nañu Yàlla seen aar. Dogal bi jaar na ci kawe gi gën a mǎgg ci boroom sañ-sañ suuf ne war nañu jaamu rab bi te jot markaamam, te ku ko bañ dina jànkoonde ak fitna ak dee. Na Yàlla dimbali léegi ay nitam, ndax lan lañuy man a def booba ci xeex bu mel nii te ragal, su amul ndimbalo!” Testimonies, volume 5, 212.

Sir bi mujj gi Gan gu Yuda ubbi mooy Peeñu Yeesu Kirist, te dafay boole ne Moom moo yor sañ-sañu nguur ci xalaat ak tabax bu bépp cër ci Kàddug waxam bu yonent. Nit ki sol yére wu weex, mi taxaw ci kaw ndox yi, mi yékkati loxoom te giñ ci Ki dund ba fàww, te mi yuuxu ni Gan, ba jur juróom-ñaari dënn yu mag yi wax seen baat, moomu la miy tēj téereb Danyeel te tēj it juróom-ñaari dënn yu mag yi ci Peeñu gi. Moom la miy ubbi téere bi ñu tēj ak juróom-ñaari kër, mi am kàttan gu dekkal, te mooy Buur bu mag bi taxaw, di yégle jeexital jamono jéggale bi. Bi Palmoni santalee Gabriyel mu may Danyeel xam vision bu “mareh” bi, li mu bëggoon wax mooy loolu dëgg-dëgg.

Moo ko sant Jabirél mu jàngal Daniyel mu xam « chazon » bi. « Chazon » bi mooy peeñu nguur-nguuri ci kàddug yoon wi ci téereb Daniyel, saar 8, aaya 1 ba 12, te itam mooy « peeñu » bi ñu tudd ci aaya 13 bi, ci laaj bu jëm ci guddig waxtoom. « Ba kañ la peeñu bi di dem? » « Chazon » bi jëm na ci bis bu nekk bi (paganism) ak moytu gi (papalism) yu di yàq ak a lor bérab bu sell bi ak mbooloo mi.

Noonu ma dëgg benn aji-sell di wax, te beneen aji-sell ne aji-sell boobu doon wax bi: “Ba kaña lay doon peeñ mi ci mbirum sarax su bés bu nekk, ak tooñ gu yóbbu texe yàq, ba jébbal kër Yàlla ga ak mbooloo mi, ñu dox ci seen kaw?” Daniel 8:13.

Krist, ci turam Palmoni (Ki Woyofal bu Yees), laaj nañu ko ne “ba kaña” lay doon ag gis-gis bu “chazon”, te mu tontu ne: “ba ñaari junni ak ñetti tééméri fan; gannaaw loolu dees na sellal kër Yàlla gi.” Noonu Daniyel bëgg na xam bu baax gis-gis bu “chazon” bi, mi jëm ci “sarax su bees di joxe bés bu nekk, ak moytuwaay bu yóbbu jéem a yàqu, ngir jox ñoom ñaar, muy kër Yàlla gi ak mbooloo mi, ñu daan leen ci suuf.” Waaye sant nañu Jibraayil mu taxawal Daniyel mu xam gis-gis bu “mareh” bi. Lépp lu am am na soloam ci Kàddug Yàlla. Gis-gis bu “mareh” bi mooy gis-gis bu ngoon ak suba yi, biñu xammeel ci saar waareem juróom-benn fukk ak juróom-benn.

Te gis gu guddi ak suba, bi ñu waxe, dëgg la; moo tax tēj pegtu ma, ndaxte dina am ngir ay fan yu bare. Daniel 8:26.

Baata “vision” ñaan nañu ko ñaari yoon ci wërsëg wi. Jëfandikook bu njëkk bi mooy gis-gis bu “mareh,” te bu ñaareel bi mooy gis-gis bu “chazon.” Gis-gis bu “mareh” mooy gis-gisu “ngoon ak suba yi.” Waxin Ebrë bu “ngoon ak suba yi” dafa far ci Biibël bi, te sa yoon yépp ñu koy tekki ne “ngoon ak suba yi,” ni mu deme ci wërsëg ñaar-fukk ak juróom-benn bi. Benn bërëb rekk ci Biibël bi lañu ko tekkee lu wuute ak “ngoon ak suba yi,” mooy ci wërsëg fukk ak ñeent bi, fa ñu koy tekki rekk ne “fan yi.” Ebrë bu dëgg bi ci wërsëg fukk ak ñeent bi dafay ne: “Ba ci ñaari junni ak ñetti téeméeri ngoon ak suba yi.”

Sarax bi diir wu njëkk ci Adventisme mooy benn laaya rekk ci Kàddu Yàlla bi, fu ñu wax “ngoon ak suba” rekk ci ni “fan.” Bépp dëgg am na soloom, te bu dara dul leneen sax, lu leer mooy ne Palmoni dafa bëgg a tekki laaya boobu ak xalaat bu bees. Loolu la def ba tax mu jublu xel yi tekki Biibël bu King James ngir ñu bind wax ji ci beneen anam wu wuute ak ni mu daan a bindee saa su nekk ci Kàdduam. Li war a génn ci dëgg googu mooy ne, bi ñu waxee Gabriel mu taxawal Daniel mu xam vision bu “mareh,” dees na ko wax mu taxawal Daniel mu xam vision bu feeñug 1844, waaye du vision bu “chazon” bi jëm ci nootug kër Yàlla ak mbooloo mi.

Peeñu “ngoon ak suba yi” mooy ci mbirum feeñ gu am ba tax sellalug kër Yàlla gi tambali ci 22 Oktoobar 1844. Peeñu feeñug 22 Oktoobar 1844 du ci mbirum tooñ ak daan kër Yàlla gi, waaye ci mbirum sellalug kër Yàlla gi la. Ndax amoon na feeñ gu yonent ci bés boobu?

“Ñëw Kirist ci sunu Saraxalekat bu Mag ba ca Barab bu Gën a Sell ba, ngir setal kër yàlla ga, ni ñu ko won ci Daniel 8:14; ak ñëwug Doomu nit ki ca Boroom Fan yi Yàgg ba, ni ñu ko wone ci Daniel 7:13; ak ñëwug Boroom bi ca kër am gu sell ga, ni ko Malasi waxoon lu jëm kanam, ñoom ñépp ay melokaanu benn xew-xew lañu; te loolu itam ñu ko tekki na ci ñëwug góor-góorlu bi ca céet ga, ni Kirist nettalee ko ci léebu fukki janq yi ci Macë 25.” The Great Controversy, 426.

Ñu jox nañu Gabriel ndigal ngir mu taxawal Daniel ci xam-xam bu leer ci feeñug Yàlla Almasi bi ci ay kërëm ga ca 22 Oktoobar 1844. Moo tax Gabriel jox Daniel beneen seedeel bu ñaareel ci bésub 22 Oktoobar 1844, ndaxte Gabriel moo jiite bépp bindkat bu Injil bi bindoon benn melow njàngaleem biblik bi di xam ne dëgg dafa dal ci seedeel ñaar. Su fekke ne war na Gabriel taxawal Daniel ci déggoo 22 Oktoobar 1844, kon dafa soxla woon beneen seede ngir saxal “peeñu feeñug ga.”

Gabriel tàmbalee liggéeyam ci jëkk a jëfandikoo bëgg-bëgg Daniel ngir xam gis-gisu “chazon” bi, te mu def ko ci xamale ne gis-gisu “chazon” bi mooy gis-gis ga jeex ci “waxtu mujj” ba ci atum 1798.

Noonu nit dëgg baatub góor gu jóge ci diggante weti dëxu Ulai, mu woo ne: “Gabriel, may nga xamale nit kii peeñ mi.” Noonu mu jege fa ma taxawoon; te bi mu agsee, ma tiit, daanu ci sama kanam. Waaye mu ne ma: “Déggal, yaw doomu nit, ndaxte peeñ mi dina am ci jamono ji mujj.” Daniel 8:16, 17.

“Pexe” bi nekk ci biiñ yi jiitu, maanaam “ca waxtu jeex bi,” mooy pexe bu ñuy wax “chazon,” te “waxtu jeex bi” ci téereb Daniel mooy 1798. Loolu mooy “pexe” bi Daniel doon wut a xam degg, waaye duwoon “pexe” bi ñu waxoon Jibril mu may Daniel mu xam ko. Ndaxte ci loolu, Jibril dina joxe benn ñaareelu seede.

Noonu mu ñëw ba fa ma doon taxaw; te bi mu agsee, ma tiit, ne suul sama kanam. Waaye mu ne ma: «Noppal xel, yaw doomu nit ki; ndax peeñ mi mooy ngir jamono ji mujj.» Bi mu wax ak man, ma daanu ci nelaw gu xóot, sama kanam jublu ci suuf; waaye mu laal ma, taxawal ma ba ma jub. Mu neeti ma: «Xoolal, dinaa la xamal li di am ci mujjug mer mii; ndax mujj ga dina am ci waxtu wu ñu jàppandi.» Daniel 8:17–19

Gabriel dafay jël liggéeyam ci di xamal Daniel ne: «xoolal», maanaam di xamal Daniel ngir mu seet te xalaat ci dëgg gu topp gi. Dëgg gu topp gi mooy ne «mer mu mujj mi», ci ñaari «juróom-ñaari yoon yu juróom-ñaari» yi ci Leviticus 26, jeex na ci atum 1844. «Mer mu mujj mi» siiwal nañu ko bu baax ne mooy ab waxu yoon bu yàgg, ndaxte am na «waxtu wu ñu dogal» ngir mu «jeex». «Mer» gi war na teewlu ab diirub waxtu, ndaxte am na «waxtu wu ñu dogal» ngir njeexitalam. Su fekkee ne «mer» gi doon rekk benn tàkk-waxtu, du am njeexital; dafa waroon ne moom rekk mooy saa si mu amee.

“Mer mi” ga am na njëg muñ dëgg-dëgg, te loolu mooy wone ne mu ngi tekki jeexitalu ab jamono. Jamonoy bi ñu ngi ko wone ni mooy “mer mi mujj.” Su amee mujj, kon war na am njëkk. “Mer mi njëkk” miñu xamle nañu ko ci Daniel saraxal 11, te fa itam ab jamono la, ndaxte papautey bi dafa wara “jëfandikoo ay doxalinam te yégu” ba ci jeexitalu “mer mi.”

Te am na ci am xam-xam dinañu daanu, ngir seetaan leen, te sellal leen, te weexal leen, ba kera yu mujj ya; ndaxte loolu mu ngi bëgg di jot ba ci jamono ji ñu dogal. Buur bi dina def li ko neex; dina yékkati boppam, te màggal boppam ci kaw bépp yàlla, te dina wax ay wax yu yéeme ci kaw Yàlla ju kaw yàlla yi, te dina yemu ba kera mer ma mat; ndaxte li ñu dogal dees na ko def. Daniel 11:35, 36.

Ci ñaari saar yii, buur bi di def li mu bëgg te di yékkati boppam mooy wax ju mag ji. Saar baat-fukki juróom-benn ci la Pawulo dëppoo baat yi, bi mu tudde “nit ku bàkkaar” bi toog ci kër Yàlla, di won ne moom mooy Yàlla. Fitna ak bundxataay Jamono yu Lëndëm yi, dale ci atum 538 ba àgga ci 1798, jëfandikoo na ko ci saar baat-fukki juróom-ñeent, te mu sax ba “waxtu mujj gi,” mooy 1798, te loolu mooy “waxtu wi ñu dogaloon.” Gannaaw loolu, saar baat-fukki juróom-benn day wone ne nguurug paap bi dafa wara “ame njariñ” “ba merum Yàlla mat.” Saar bi day wone ne nguurug paap bi am na njariñ ba 1798, fa ñaareel biir “merum Yàlla” gu njëkk ga “matée” fa. Kàddug wax ji Yàlla wax ci kanam dafa “dogaloon” ne nguurug paap bi dina sax juróom-ñaar téeméeri at ak juróom-benn-fukki at, ba 1798, mooy “waxtu mujj gi.”

“Meru mer” bu njëkk ca atum 1798, te “mer mujj” mi jeex ca atum 1844. Ñaar ñi mer yooyu dañu leen wone ni ay jamono lañu, yu amoon jeexital yu leer, noonu di leen ñoom ñaar ñépp xamle ne ay wax-yëgley jamono lañu. Palmoni santaane woon Gabriyel mu taxawal Daniel mu xam bu baax peeñug gis-gis bi (“march”), bu “ngoon ak suba yi” (fan yi) te muy joxe màndarga 22 Oktoobar 1844, te moom def na ko ci li mu joxe seede bu ñaareel ngir bés boobu.

“Chazon” gi ci mągg 13, bi Daniel bëgg a xam bu baax, mooy ci gu ñu daane ci suufu te mujje ci “waxtu mujj ga” ci atum 1798. “Mareh” gi ci mągg 14, mujje na ak feeñug Kirist ci Bérab bu Gën a Sell bi ca 22 Oktoobar 1844, ngir matal yëgle waxtu wa ci ñaari junni ak ñetti téeméer at, te itam ngir matal yëgle waxtu wa ci ñaari junni ak juróom-ñaar-fukk at. Ñaari yëgle yu waxtu yooyu ñépp dañu leen melal ci taabal yu sell yu Habakuk, yi Sœur White wax ne loxo Boroom bi moo leen jiitewoon, te waruñu leen soppi.

Dina jàllaat li ci beneen mbind mi di ñëw.

“Am nanu ay jang ci jàng, te nanu ay jang yu bari, bari yu nanu war a fàtte. Yàlla ak asamaan rekk a dul juum. Ñi foog ne duñu mas a wara bàyyi benn xalaat bu ñuy soppiku, te duñu mas a am lu leen tax ñu soppi seen opinion, dañuy dajeeq nàqari xol. Fekk nuy sax ci sunuy xalaat ak sunuy opinion ak fit bu dëgër, du nanu man a am benn ci gu Kirist ñaanoon.” Review and Herald, July 26, 1892.